

Friskolornas riksförbunds yttrande över Fler barn i förskolan – för bättre språkutveckling i svenska (SOU 2020:67)

Friskolornas riksförbund (förbundet) har getts möjlighet att lämna synpunkter på ovanstående betänkande och vill lämna följande yttrande.

Sammanfattning

Förbundet **tillstyrker** följande förslag och bedömningar:

- Kommunen ska informera vårdnadshavare om förskolan genom uppsökande verksamhet. Förbundet anser dock att den uppsökande verksamheten och informationen även ska gälla möjligheten att välja pedagogisk omsorg
- Kommunen ska kartlägga deltagande i förskolan
- Det bör tas fram ett stödmaterial om frånvarohantering
- En definition av nyanlämt barn ska införas i skollagen
- Införande av en enhetlig utbildning till barnskötare
- Läslyftet i förskolan ska förlängas – men förbundet anser att statsbidraget ska göras tillgängligt för alla förskolor att söka

Förbundet **avstyrker** följande förslag och bedömningar:

- Kommuner ska vara skyldiga till direktinskrivning
- Förskolan ska bli obligatorisk från 5 års ålder
- Om obligatorisk förskola införs avstyrks förslaget om skolskjuts. Det bör i stället breddas till att omfatta fler barn för att möjliggöra val av förskola
- Det ska införas karriärsteg för förskollärare vid vissa förskolor med statsbidrag. Förbundet anser att statsbidrag för löneökning är fel väg för att lösa problemet.
- Att Skolverket ska ta fram Allmänna råd om språkkunskaper
- De centrala personalkategorierna inom förskolan ska framgå i skollagen – förbundet tillstyrker bedömningen att kategorierna ska framgå i skollagen, men avstyrker förslaget om att barnskötare ska definieras som någon med en gymnasial examen

Förbundets synpunkter på de olika förslagen i betänkandet

7.4 Kommunen ska informera vårdnadshavare om förskolan genom uppsökande verksamhet

Utredningens förslag: *Kommuner ska bedriva en uppsökande verksamhet för att öka deltagandet i förskolan. Den uppsökande verksamheten ska innebära att hemkommunen kontaktar vårdnadshavare till barn som inte deltar i förskolan. Den första kontakten ska tas inför höstterminen det kalenderår då barnet fyller 3 år. Hemkommunen ska informera vårdnadshavarna om vad förskolan innebär och att barnet har rätt att delta i förskolan. Sådan information ska återkommande lämnas till vårdnadshavare till barn som inte deltar i förskolan inför varje terminsstart till och med vårterminen det kalenderår då barnet fyller 5 år. Den uppsökande verksamheten ska endast gälla barn som har fått uppehållstillstånd i Sverige. Bestämmelser om ovanstående ska föras in i 8 kap. skollagen (2010:800).*

Utredningens bedömning: *Regeringen bör ge Statens skolverk i uppdrag att ta fram stödmaterial eller allmänna råd om uppsökande verksamhet.*

Förbundet tillstyrker förslaget.

Förbundet vill dock i sammanhanget instämna i vad utredningen skriver, dvs. att den uppsökande verksamheten måste innebära en allsidig information till vårdnadshavarna om rätten att välja förskola och vilka förskolor som är möjliga att söka till i kommunen, dvs. även fristående sådana. Kommunen har ett sådant informationsansvar enligt 29 kap. 19 § skollagen. Kommunens uppsökande verksamhet får alltså inte styra vårdnadshavares val av förskola.

Förbundet har inga synpunkter på att Skolverket får ta fram stödmaterial för den uppsökande verksamheten.

Förbundet vill också lägga till att vi tillstyrkt flera förslag i utredningen Stärkt kvalitet och likvärdighet i fritidshem och pedagogisk omsorg (SOU 2020:34) för att höja kvaliteten i pedagogisk omsorg. Vi anser att pedagogisk omsorg räknas som ett bra alternativ till förskola och något som vårdnadshavarna ska kunna välja. Dessutom behövs pedagogisk omsorg ofta i glesbygden, då det blir för långt till närmaste förskola. Förbundet anser därför att kommunen inom ramen för den uppsökande verksamheten också bör informera om möjligheten att välja pedagogisk omsorg.

7.5 Kommunen ska kartlägga deltagande i förskolan

Utredningens förslag: *Hemkommunen ska genom kartläggning och informationsinsamling hålla sig informerad om vilka barn i kommunen som inte deltar i förskolan senast höstterminen det kalenderår då barnet fyller 3 år. Kommunens skyldigheter i detta avseende ska regleras i 8 kap. skollagen (2010:800).*

Förbundet tillstyrker förslaget.

I samband med förslaget måste det också bli tydligt hur uppgifterna ska hanteras utifrån GDPR, särskilt om uppgifter ska inhämtas från fristående förskolor. Därtill vill förbundet i det här sammanhanget påpeka vikten av ett samlat nationellt register över förskolor, både med kommunala och fristående huvudmän, för att underlätta informationsinsamling från både ett nationellt och regionalt perspektiv.

7.6 Det bör tas fram ett stödmaterial om frånvarohantering

Utredningens bedömning: *Regeringen bör överväga att ge Statens skolverk i uppdrag att ta fram ett stödmaterial eller allmänna råd om hur kontroll och uppföljning av barns frånvaro i förskolan kan hanteras. Stöd materialet bör syfta till att främja en hög närvaro i förskolan.*

Förbundet instämmer i utredningens bedömning.

Vi ser att det är av vikt att barn som är inskrivna i förskolan också deltar i verksamheten, av många skäl. Det är självfallet framförallt för barnets bästa för utbildning och kunskap. Men det är också en viktig signal till vårdnadshavare om verksamhetens betydelse för barnet och utifrån en planeringsaspekt för verksamheten.

Våra medlemmar rapporterar regelbundet om svårigheter att planera verksamheten då föräldrar allt för ofta inte meddelar planerad frånvaro i förväg alternativt anger barnomsorgsbehov under semestertider då det är svårt för verksamheten att få ihop tjänstgöringsscheman. Trots tydligt angivet behov av förskoleverksamhet, kommer barnet inte till förskolan. Skolverkets stödmaterial kan inte lösa detta problem, men det kan underlätta för huvudmän att klargöra vikten av närvaro i förskolan.

8.3 En definition av nyanlännt barn

Utredningens förslag: *I skollagen (2010:800) ska det införas en definition av nyanlännt barn. Med nyanlännt barn ska i skollagen avses barn som har uppehållstillstånd i Sverige enligt utlänningslagen (2005:716) och inte omfattas av definitionen av nyanländ elev i 3 kap. 12 a § skollagen och inte heller uppnått den ålder när skolplikt inträder enligt 7 kap. 10 § samma lag.*

Därutöver ska barnet

- 1. vara fött utomlands och ha vårdnadshavare som är födda och har varit bosatta utomlands, men som nu är bosatta i Sverige tillsammans med barnet och barnet och vårdnadshavarna har vistats här kortare tid än fem år,*
- 2. vara fött i Sverige och ha vårdnadshavare som är födda och har varit bosatta utomlands, men som nu är bosatta i Sverige och har vistats här kortare tid än fem år, eller*
- 3. vara fött utomlands och ha kommit till Sverige utan sina vårdnadshavare och har*

vistats här kortare tid än fem år.

Om ett barn vistas i Sverige med endast en vårdnadshavare ska prövningen göras utifrån den vårdnadshavaren.

En bestämmelse av denna innebörd ska föras in i 3 kap. skollagen. Följdändringar ska göras i 3 kap. 12 a § skollagen för att tydliggöra att den bestämmelsen avser nyanlända elever.

Förbundet tillstyrker förslaget.

Om kommunens uppsökande verksamhet bland annat ska riktas mot nyanlända barn måste en sådan definition göras i skollagen, på samma sätt som en sådan finns för nyanländ elev.

8.5.1 Kommuner ska vara skyldiga till direktinskrivning

Utredningens bedömning: *Nyanlända barns språkutveckling i svenska främjas bäst genom att barnen deltar i den allmänna förskolan från 3 års ålder.*

Utredningens förslag: *Kommunerna ska vara skyldiga att utan föregående ansökan direktinskriva barn som har ett behov av att få en bättre språkutveckling i svenska i allmän förskola från och med 3 års ålder. Direktinskrivning innebär att barnet erbjuds en plats i en viss förskola. Bestämmelser om detta ska föras in i 8 kap. skollagen (2010:800).*

Förbundet instämmer i utredningens bedömning, men avstyrker utredningens förslag.

Förbundet delar utredningens bedömning att språkutvecklingen allra bäst främjas genom att barn deltar i den allmänna förskolan från 3 års ålder. Förbundet tillstyrker också, som tidigare framförts, att kommunen genomför en uppsökande verksamhet i syfte att informera och motivera vårdnadshavare till barn som inte deltar i förskolan att skriva in barnen.

Förbundet avstyrker dock utredningens förslag om direktinskrivning. Förbundet menar att föräldrar måste uppfatta att det finns ett val som inte inkräktar på deras föräldraskap och uppfattning om vad som är bäst för det egna barnet. Föräldrar har ett vårdnadsansvar enligt Föräldrabalken och ett ansvar att alltid ha barnets bästa för ögonen genom FN:s konvention om barnets rättigheter (Barnkonventionen), som Sverige nu antagit som egen lag. Av Barnkonventionens artikel 3 ska alltid alla åtgärder som rör barn i första hand utgå från vad som bedöms vara barnets bästa. Av Föräldrabalken, men också av artikel 5 i Barnkonventionen, framgår att det är föräldrarna, **vårdnadshavarna** mer specifikt, som ska tolka vad som är bäst för barnet. Föräldrars möjlighet att välja omsorgsform för sina barn, dvs. att ta hand om sina barn själva, välja pedagogisk omsorg eller förskola, anser förbundet är viktigt. Det är på samma sätt av största vikt för samhället och tillväxten att staten kan anordna barnomsorg under den tid föräldrar arbetar eller studerar. Till sist är det självklart av största vikt för barnet (och på sikt samhället) att ge barn en omsorg som stimulerar barnets utveckling och lärande. Då måste det också finnas valmöjligheter för föräldrar så att de kan tillgodose vad som är bäst för barnet.

Förbundet kan också se svårigheter med direktinskrivning där planeringsförutsättningarna för förskolorna blir svåra. Barn ska erbjudas plats, men det är inte säkert platsen kommer att utnyttjas. Vi kan också se att direktinskrivningen riskerar att endast avse platser i kommunal förskola, men där även fristående förskolor både kan och vill bidra till att ta emot dessa barn. Förbundet ser därför att den uppsökande verksamheten tillsammans med bra information om vilka förskolor som kan ta emot barnet är den bästa vägen till att stärka deltagandet i förskolan, även för nyanlända barn eller barn som av andra skäl behöver stärkas i sin språkutveckling.

Om riksdagen skulle fatta beslut om kommuners direktinskrivning, har förbundet inga andra synpunkter på begreppet direktinskrivning eller vilka barn som ska omfattas av sådan eller de övriga förslagen i kap. 8 om direktinskrivning.

9.2 Förskolan bör bli en del av det obligatoriska skolväsendet

Utredningens bedömning: *Deltagande i förskolan utgör en viktig grund för barns fortsatta lärande. Det är viktigt att alla barn deltar i förskoleverksamheten. För att möjliggöra detta bör förskolan till viss del bli obligatorisk.*

Förbundet ställer sig tveksamt till bedömningen.

Förbundet delar utredningens bedömning att deltagandet i förskolan är en viktig grund för barns fortsatta lärande. Men vi är tveksamma till om detta innebär att förskola till viss del bör bli obligatorisk.

9.3 Förskolan ska bli obligatorisk från 5 års ålder

Utredningens förslag: *Förskolan ska bli obligatorisk för alla 5-åringar. Skolplikten ska inträda ett år tidigare än i dag, dvs. höstterminen det kalenderår då barnet fyller 5 år. Skolplikten i Sverige förlängs således med ett år. Förändringen innebär att skolplikten som huvudregel ska börja fullgöras i förskolan höstterminen det kalenderår då barnet fyller 5 år. Skolplikten ska som huvudregel upphöra vid utgången av vårterminen det elfte året eller, om eleven går i specialskolan, det tolfte året efter det att eleven börjat fullgöra skolplikten.*

Bestämmelserna i skollagen (2010:800) ska ändras i enlighet med detta.

Enskilda huvudmän som bedriver förskola ska få anordna obligatorisk förskola utan förnyad ansökan.

Förbundet avstyrker förslaget att förskolan ska bli obligatorisk från 5 års ålder.

Förslaget innebär så stora konsekvenser för skolväsendet att frågan bör utredas ytterligare. Det innebär också en stor inskränkning i vårdnadshavarnas bestämmanderätt om vad som är bäst för deras barn. Se vad vi anført ovan under avsnitt 8.5.1 om direktinskrivning.

Nyligen har beslutats om obligatorium i förskoleklass och grundskola och förslag finns om tioårig grundskola med skolplikt. Förbundet anser att dessa reformer måste få införas och utvärderas innan beslut fattas om att utsträcka skolplikten så även förskola till viss del blir obligatorisk.

Om obligatorisk förskola införs från 5 års ålder har förbundet inga synpunkter på övriga förslag i kap. 9 som framförallt handlar om följdfrågor av obligatorisk förskola för 5 åringar, förutom frågan om skolskjuts.

9.4 Skolskjuts till och från den obligatoriska förskolan

Utredningens förslag: *Ett barn i den obligatoriska förskolan med offentlig huvudman ska i vissa fall ha rätt till kostnadsfri skolskjuts från en plats i anslutning till barnets hem till den plats där utbildningen bedrivs och tillbaka, om sådan skjuts behövs med hänsyn till färdvägens längd, trafikförhållanden, barnets funktionsnedsättning eller någon annan särskild omständighet.*

Rätten till skolskjuts ska bara omfatta barn som endast går i den obligatoriska delen av förskolan. Barn som går i förskolan fler timmar än vad den obligatoriska delen av förskolan omfattar ska inte ha rätt till skolskjuts. Rätten till skolskjuts ska inte heller gälla för barn som väljer att gå i en annan förskoleenhet än den där kommunen annars skulle ha placerat dem eller som går i en annan kommuns förskoleenhet.

Om det kan ske utan organisatoriska eller ekonomiska svårigheter ska kommunen dock anordna skolskjuts även i dessa fall samt i fall när barnet går i en fristående förskola. Barnets hemkommun ansvarar för att skolskjuts anordnas.

Ett barn som går i den obligatoriska förskolan i en annan kommuns förskola, och som på grund av skolgången måste övernatta i den kommunen, ska ha rätt till skolskjuts mellan den tillfälliga bostaden och den plats där utbildningen bedrivs under samma förutsättningar som gäller för barn som är hemmahörande i kommunen. Den kommun som anordnar utbildningen ska ansvara för att sådan skolskjuts anordnas. Kommunens kostnader för detta ska ersättas av barnets hemkommun.

Ett barn som går i den obligatoriska förskolan vid en förskola som anordnas av staten som huvudman för sameskolan med stöd i ett avtal om samverkan som ingåtts med en kommun enligt 23 kap. 24 § skollagen ska ha rätt till skolskjuts på samma villkor och med de begränsningar som gäller för skolskjuts till den allmänna förskolan i övrigt. Staten ska ansvara för att sådan skolskjuts anordnas.

Nya bestämmelser med denna innebörd ska föras in i 8 kap. skollagen (2010:800).

Förbundet avstyrker förslaget och anser i stället att rätten till skolskjuts måste utökas.

Förbundet anser att familjers möjlighet att välja förskola eller skola för sitt barn är grundläggande för ökad närvaro och trivsel och i förlängningen för goda resultat för

barnen och eleverna. Möjligheten till skolskjuts är därför också ofta avgörande för sådana val. Det innebär en allvarlig begränsning i möjligheten till skolval som familjer har. Om familjen önskar välja en annan skola än den som barnet hör till, finns dock vanligen möjligheter för elever att ta sig kommunalt till en viss skola. Elever i skolan har oftast den ålder och mognad som krävs för att klara en skolresa på egen hand.

För femåringar är inte så fallet. Dessa kan omöjligen tänkas ta sig till en förskola ensamma och därmed blir möjligheten att välja förskola starkt begränsad om föräldrar inte själva kan göra vad som krävs för att barnen ska uppfylla skolplikten. Det innebär i så fall en direkt begränsning av möjligheten att välja förskola som slår hårdare än för elever i skolan.

Förbundet anser därför att det är av vikt att frågan om skolskjuts, såväl för femåringar som elever i förskoleklass och skola, utreds på nytt så att det blir ett reellt skolval som inte behöver styras av möjligheten till skolskjuts.

10.8.1 Förskolan behöver organiseras så att yrkesgruppernas kompetens tas tillvara

Utredningens bedömning: *Det är av stor betydelse att arbetet vid förskolan organiseras så att de olika yrkesgruppernas kompetenser tas till vara.*

Förbundet instämmer i utredningens bedömning.

Med den ojämna fördelningen av förskollärare och barnskötare över landet är det oerhört viktigt att insatser vidtas från huvudmannens sida så att så hög utbildningskompetens som möjligt uppnås på respektive förskola. Här måste dock tas hänsyn till den lokala brist på utbildad personal som finns i olika delar av landet. Där bör, förutom huvudmannens arbete för att få personal med behörighet för arbete i förskolan, även insatser vidtas för att få så lämplig och kompetent personal som möjligt i övrigt. Det är av största vikt för att uppfylla läroplanens intentioner, trots eventuell brist på utbildad personal.

Skollagens krav på utbildad och behörig personal i förskolan är viktiga för att förverkliga läroplanens mål. Såsom framtiden ser ut med allvarlig brist på sådan personal, måste dock utrymme finnas för att huvudmän, såväl kommunala som fristående, inte klarar att uppfylla kraven på personal fullt ut.

10.8.3 Det ska införas karriärsteg för förskollärare vid vissa förskolor

Utredningens förslag: *Det ska införas en bestämmelse i skollagen (2010:800) om att skolhuvudmän för förskoleenheter som har särskilt svåra förutsättningar med beaktande av barnens socioekonomiska bakgrund ska sträva efter att inrätta karriärsteg för särskilt*

yrkesskickliga förskollärare.

Det ska även införas en upplysningsbestämmelse om att regeringen meddelar föreskrifter om statsbidrag som riktar sig till huvudmän för sådana förskoleenheter i syfte att stimulera att dessa inrättar karriärsteget förste förskollärare.

Förslaget innebär att ändringar ska göras i 2 kap. 22 § skollagen.

Utredningens bedömning: *Statsbidraget bör administreras av Statens skolverk och bör sedan via kommunerna fördelas till huvudmän för förskoleenheter som har särskilt svåra förutsättningar med beaktande av barnens socioekonomiska bakgrund. Skolverket bör årligen fastställa vilka kommuner som bör komma i fråga för statsbidraget. Statsbidraget bör endast kunna användas för att anställa förskollärare som uppfyller vissa i en statsbidragsförordning särskilt angivna kvalifikationer som förste förskollärare. Statsbidrag bör utgå med 170 000 kronor per år inklusive sociala avgifter för en förste förskollärare som arbetar heltid, vilket bör motsvara en löneökning på 10 000 kronor per månad.*

Förbundet avstyrker förslaget och instämmer inte i utredningens bedömning.

Förbundet tycker i och för sig att det är positivt att även förskolans personal kan komma ifråga för karriärreformen. Förbundet delar också utredningens uppfattning om att det är just i områden med svåra socioekonomiska förutsättningar som behovet av skicklig och kompetent personal är som störst. Förbundet ser dock inte att införande av karriärsteg i just dessa områden löser problemet. Den föreslagna konstruktionen med statsbidrag är också både krånglig och hämmande för arbetsgivarnas löneförhandlingar på förskoleenheterna. Just lönefrågan bör vara förbehållen arbetsmarknadens parter.

Det borde i stället vara rimligt att ett statsbidrag i stället utformas med särskild inriktning på de behov som kan finnas i vissa förskolor, antingen utifrån ett svårt socioekonomiskt område alternativt barnens behov av stöd i sin utveckling. Ett sådant statsbidrag skulle i så fall kunna användas för höjda löner/karriärsteg hos personalen.

10.8.5 En enhetlig utbildning till barnskötare

Utredningens förslag: *Det ska införas ett enhetligt innehåll för utbildning till barnskötare som ska gälla inom såväl gymnasieskolans barn- och fritidsprogram som motsvarande utbildningar inom kommunal vuxenutbildning.*

Utredningens bedömning: *Regeringen bör ge Statens skolverk i uppdrag att se över utbildningar till barnskötare inom gymnasieskolan och kommunal vuxenutbildning i syfte att de ska få ett enhetligt innehåll. En utgångspunkt vid denna översyn bör vara att lägstnivån för alla barnskötareutbildningar ska vara krav på godkända betyg i de yrkesämnen som ingår i barn- och fritidsprogrammet med pedagogisk inriktning samt svenska 1 eller svenska som andraspråk 1. Översynen bör även avse utbildningarnas innehåll och kvalitet.*

Förbundet tillstyrker förslaget och instämmer i utredningens bedömning.

10.8.6 Allmänna råd om språkkunskaper bör tas fram

Utredningens bedömning: *Regeringen bör ge Statens skolverk i uppdrag att ta fram allmänna råd om vilka grundläggande kunskaper personal i förskolan bör ha. Ett sådant uppdrag bör dock föregås av en konsekvensanalys.*

Förbundet instämmer inte i utredningens bedömning.

Det framgår av läroplanen att arbetspråket i förskolan ska vara svenska. Det torde vara mycket svårt att i allmänna råd reglera personals språkkunskaper i förskolan. Det vore också lika svårt för både arbetsgivare/huvudman liksom tillsynsmyndigheterna att kunna göra bedömningar av detta och fatta korrekta beslut utifrån enskilda personers språkkunskaper. Sådana bedömningar kan inte göras rättssäkra, t.ex. som grund för föreläggande vid tillsyn.

10.8.7 De centrala personalkategorierna inom förskolan ska framgå i skollagen

Utredningens bedömning: *Personalen i förskolan bör i huvudsak bestå av förskollärare och barnskötare.*

Utredningens förslag: *Skollagen (2010:800) ska förtydligas så att det framgår direkt av lagen att det i undervisningen vid förskolor, utöver förskollärare, får finnas barnskötare och annan personal med utbildning eller erfarenhet som innebär att barnens utveckling och lärande främjas. Med barnskötare avses den som har genomgått utbildning i gymnasieskolan för arbete med barn eller annan motsvarande utbildning.*

Förbundet delar utredningens bedömning, men avstyrker utredningens förslag.

Förbundet instämmer i att de centrala personalkategorierna i förskolan, bör framgå i skollagen och tillstyrker utredningens förslag att särskilt omnämna barnskötare (2 kap.14 §, första stycket).

Däremot avstyrker vi att i skollagen definiera barnskötare som de som genomgått en viss utbildning (2 kap.14 §, andra stycket). Förbundet anser att förslagets eventuella konsekvenser för förskolans kompetensförsörjning och verksamhet är otillräckligt utredda. En bestämmelse om vad som avses med barnskötare (i förskolans undervisning, men inte i skola eller fritidshem) medför inte i sig en kompetenshöjning. Däremot kan det försvåra rekrytering och planering.

Vi har förstått att den största gruppen av anställda i förskolan idag varken utgörs av förskollärare eller sådan med gymnasieexamen för arbete med barn och unga. Här finns i stället olika bakgrund hos de anställda med befattningen barnskötare; både annan

relevant utbildning såväl som gedigen erfarenhet. Det vore därför olyckligt att snäva in begreppet så länge det inte finns en tydlig, specifik och likartad utbildning som leder till barnskötarexamen.

10.8.8 Personalsammansättning bör uppmärksammas vid tillsyn

Utredningens bedömning: *Det är viktigt att ansvarig tillsynsmyndighet vid tillsyn av huvudmän för förskolor särskilt kontrollerar att huvudmannen har en personalsammansättning som överensstämmer med det som anges i skollagen (2010:800).*

Förbundet delar utredningens bedömning om vikten av rätt personalsammansättning, men anser att hänsyn måste tas till lokal brist på behörig personal.

Som förbundet påpekat tidigare i detta yttrande, är det av största vikt att det finns kompetent och skicklig personal för att uppfylla läroplanens intentioner. För det krävs också förskollärare. Förbundet ser dock stora problem med att förskolor som tillfälligt saknar förskollärare skulle tvingas stänga verksamheten pga. en sådan brist. Såväl fristående som kommunala förskolor skulle kunna hamna i ett sådant läge och det skulle inte gagna barnen eller deras familjer om förskolan skulle tvingas stänga. I stället måste huvudmannens ansträngningar att rätta till bristen och verksamhetens kvalitet i övrigt bedömas. Förbundet anser dock också att det på sikt är omöjligt att utföra uppdraget att bedriva förskoleverksamhet utan förskollärare. Här måste dock avvägningar ske utifrån föräldrars rätt till förskoleverksamhet för sina barn. Förbundet ser inte att de lokala bristerna på utbildade förskollärare kommer att lösas inom närtid, varför det också måste tas hänsyn till vid tillsynen.

11.5.2 Läslyftet i förskolan ska förlängas

Utredningens förslag: *Regeringen bör ge Statens skolverk i uppdrag att förlänga Läslyftet i förskolan. Läslyftet bör riktas till förskoleenheter som har särskilt svåra förutsättningar med beaktande av barnens socioekonomiska bakgrund. Statsbidrag för handledning inom läslyftet bör som tidigare kunna lämnas enligt förordningen (2015:42) om statsbidrag för handledare i språk-, läs- och skrivutveckling.*

Förbundet tillstyrker förslaget delvis.

Förbundet tillstyrker utredningens förslag om en förlängning av Läslyftet i förskolan. Statsbidraget för handledning bör dock vara tillgängligt att söka för alla och inte specifikt riktas mot vissa områden. Även barn med goda socioekonomiska förutsättningar kan ha andra svårigheter som gör Läslyftet extra viktigt för dem.

För Friskolornas riksförbund

Ulla Hamilton
VD

Gudrun Rendling
förbundsjurist